

NOVICE

20letnico škofovskega posvečenja bo slavil prevz. lavantinski vladika na Jožefovo. Za novo bogoslovje in dijaško semenišče vnetemu in obče priljubljenemu škofu ohrani Bog zdravje do uresničenja njegovih blagih ciljev!

70letnico je praznoval pri Sv. Križu pri Rogaški Slatini občeznani ter priljubljeni veletrgovec in gostilničar g. Franc Ogrizek. Vsestransko delavnemu, požrtvovalnemu ter zaslužnemu možu kliče »Gospodar«: Le naprej v zdravju ter zadovolju!

Spopad v kaznilnici. V četrtek dne 12. marca dopoldne sta se sprla med seboj v mariborski kaznilnici v oddelku za mizarstvo kaznenec Anton Arh in 53letni delovodja Ivan Kanič. Arh je prizadjal Kaniču močen udarec, da so ga prepeljali nezavestnega v bolnico.

Žuda poškodba. Pri podiranju Tegethoffove rojstne hiše v Slovenski ulici v Mariboru se je radi padca močno poškodoval delavec Martin Justin.

Z nožem nad brata. Radi malenkosti sta se surla v Jarenini brata Fric ter Ignacij Maček. Nace je prizadjal Fricu z nožem take rane po glavi, da so ga prepeljali v mariborsko bolnico.

Radi uboja pet let. Dne 25. maja l. l. so se sprli ter stepli v Pekrah pri Mariboru limbuški, pekerški in vrhovdolski fantje. Zaključek pretepa je bil: Simon Gracij, je obležal v občestnem jarku z razbito lobanjo in je tri dni na to podlegel poškodbam. Radi uboja Gračaja se je zagovarjal zadnji teden pred mariborskim senatom 33letni posestniški sin Ivan Lešnik. Obtoženi je bil obsojen na pet let ječe in na petletno izgubo častnih pravic.

Božjast vzrok smrti. V Voršincih pri Ljutomeru je kopal neki delavec v jami prodec. Pri delu ga je napadla božjast, omahnil je z glavo v prav neznatno mlako, iz katere so ga potegnili drugi dan mrtvega in zmrznjenega.

Niti revežem ne prizanašajo. V prekmurski vasi Bukovci so zaklali pri Bočakčevih, ki so reveži, prašiča. Ko sta bila meso in mast lepo spravljena, sta se pojavila v noči dva vlomilca, odnesla meso ter mast in izginila neznanokam v noč.

Težka nesreča pri smučanju. 17letni sin Anton Stojan iz Vrbnega v Št. Jurju ob južni žel. si je napravil sam smučiči in se spustil na njih navzdol po dolinici. V rokah je držal za uravnoteženje kol. Zaletel se je pri smukanju v živo mejo in pri tem se mu je zaničil kol v sapnik, d. so ga morali prepeljati v celjsko bolnico.

Požar. V noči od 8. na 9. marca je izbruhnil požar pri trgovcu ter krčmarju Gözu na Brodu in sicer na hrvaški strani pri Rogatcu. Lastnik je vključil pomoči gasilcev močno oškodovan ter je škoda krita z zavarovalnino le samo deloma. Najbrž je nastal ogenj radi tega, ker so prišle iskre iz dimnika na podstrežje in zanetile tamkaj shranjeno žaganje.

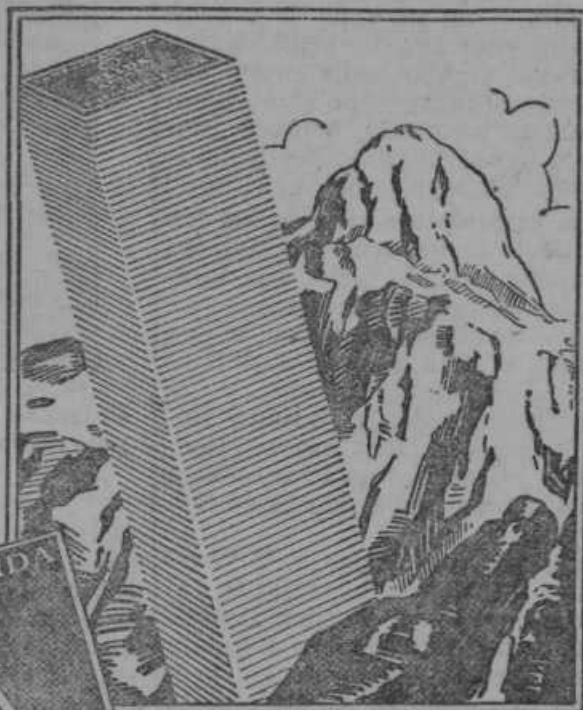
Sresko načelstvo v Slovenjgradcu razglašča, da se bodo odslej sprejemale

KAJ PRAVIJO ŠTEVILKE:

700.000 ZAVITKOV
ELIDA SHAMPOO
PRODANIH V ZADNJEM LETU!

DOKAZ
NJEGOVE RAZŠIRJENOSTI!

Teh 700.000 zavitkov Elida Shampoo, bi doseglo, ako bi jih položili drug vrh drugega, višino od približno 3500 m, bi torej Triglavsko pogorje nadkriljevalo za približno 600 m.

Za negovanje
las

ELIDA SHAMPOO

stranke samo ob torkih in petkih od 9. do 12. ure dopoldne. Ta dva dni popoldne in ostale dni se stranke ne bodo sprejemale, razen v izredno nujnih in neodložljivih slučajih. Opozarja se, da se naj stranke točno ravna po tej določbi, da ne bodo zastoj izgubljale čas in brez potrebe izgubljale denar.

Umrla je na Vrhu v župniji Sv. Miklavža na Polju tamošnja posestnica H. Tovornik v visoki starosti 80 let. Zapusča 5 odraslih in preskrbljenih otrok. Svetila ji večna luč!

Najstarejši mož v okolici Hrastnika umrl. Dne 11. marca je umrl v celem hrastniškem okolišu najstarejši mož: Jakob Draksler, po domače Čederčan, ki je dosegel starost 94 let. Pokojni je zapustil 4 rodove s 119 potomci.

Ker je zalgral denar, si je končal sam življenje. Več tisočakov je zgubil pri kvartanju 30letni samski sin posestnika in trgovca na Gornjih Jesenicah Janez Hlade. V obupu se je napil žganja, izpraznil večjo količino lizola in je bila tudi zdravniška pomoč v bolnici v Krškem zaman.

Prepoznani vtopljenec. Pri Krškem je naplavila Sava pred dnevi neznanega vtopljenca moškega spola. Vtopljenem je ugotovila sestra svojega brata Domi-

nika Podlesnika, 24letnega rudarja v Trbovljah. Pokojni je bil doma v Klečivci, občina Št. Jurij pod Kumnom. Domači so ga že pogrešali od dne 23. novembra 1930.

Požar povzročil 13 milijonov dinarjev škode. V sredo dne 11. marca t. l. sta v Zagrebu do tal pogoreli tvornici »Higiea« in »Zvono«. Škoda znaša 13 milijonov Din.

Volčki so se pojavili v okolici Kočevja na Krajskem.

Zadnji potres v južni Srbiji je porušil 800 družinam domove popolnoma, ravno tolikim družinam so hiše deloma razdejane. Okoli 6000 prebivalcev je ostalo brez strehe. Vlada razglašča, da bo izvedla obnovo prizadetih krajev do konca leta.

Smrt vrle Slovenke v Julijski krajini. Neizprosna smrt je zahtevala svojo žrtev v ugledni in zavedni družini Brišarjevi, v Grahovem ob Bači. Postala je tokrat žrtev, zadeta od kapi hčerka tudi nedavno umrle matere, gostilničarke Brišar, v najlepši dobi svojega življenja. Dne 3. marca okoli pol dne jo je zadela kap, kateri je par ur pozneje podlegla. Pogreb blagopokojne je izvršil dne 5. marca njen bratranec, prečastiti g. župnik Štefan Pajntar ob

veliki udeležbi ljudstva, ki zna ceniti njene vrline. Sleherno oko je postalo rosno, ko so spuščali v prerani grob krsto z zemeljskimi ostanki tako naglo preminule Nane. Saj je ona bila vsled svoje skromnosti in velikodušnosti priljubljena vsakomur, ki je poznal njene vrline. Med svetovno vojno je veliko trpela, pa se je poleg svoje matere hrabro postavila v bran ropajočim krdelem. Malo je manjkalo, da pri tej priliki ni bila ubita. Tudi po vojni je v svoji rodni zemlji radi znanih prilik veliko trpela. Bridko izgubo Nane Brišarjeve objokujejo in obžalujejo ne samo njeni ožji in daljši sorodniki, temveč tudi vsa okolica in svi, ki znajo ceniti njene vrline. Bodi blagopokojni večni mir!

Družina, ki prideluje vino že 900 let. V Beaujalaisu na Francoskem živi rod bina Chanuarande, ki prideluje tamkaj vino že 600 let. V dolini francoske reke Rhone, v Salles-sour-Boisu, je družina Gonjon, ki biva tamkaj in obdeluje vinograde od leta 1471 naprej. V Lacoux poseda tamkajšnja rodbina Dupont 830 let eden in isti vinograd. Rodbina Blache v Douzere na Francoskem je v posesti istega vinograda že od leta 1047 naprej.

92 let zakonskega življenja. V Wupper dolini v Nemčiji se je vršilo te dni redko slavlje. Meščan Gašper Huckel in njegova žena Henrieta sta obhajala smaragdno poroko. Gospa Huckel je imela 23 let in gospod 25, ko sta stopila pred oltar. Imela sta osem otrok, od katerih še živijo štiri. Ena od hčerk je že tudi slavila zlato gostijo. Stari Huckel bo izpolnil letos junija 100 let in je še čil predsednik »mladostne organizacije«, koje člani ne smejo biti mlajši nego 75 let. — Najdalje poročeni par pa nikakor ni zgoraj omenjeni, ampak sta Dimitrij in Sibila Filipovič iz jugoslovanske vasi Vrbica. Dimitrij je bil star 21, Sibila 18 let, ko sta se vzela dne 13. aprila 1839. Mož ima danes 113, žena 110 let in sta poročena že 92 let in sta na celem svetu — najstarejši zakonski par.

Kam z denarjem? V podzemeljskih prostorih belgijske narodne banke v mestu Brüssel hranijo velike množine nemških bankovcev, ki so bili v prometu za časa nemške zasedbe med svetovno vojno. Po sklenjenem premirju je odškodovala belgijska vlada posestnike nemškega denarja na ta način, da je zamenjala nemške bankovce za belgijske. V belgijski narodni banki tehta še danes nagromadeni nemški denar 240.000 kg. Sklenili so, da bodo ta denar sežgali, dalje, da ga bodo naložili na ladjo in ga potopili na dno morja, sedaj se je pa ponudila za odkup velika papirnica, ki bo pretvorila nemške bankovce v časnikarski papir.

Izginuli milijoni. Francoska ter angleška policija iščeta skupno milijonsko premoženje, ki je izginilo na skrivnosten način. Posestnik premoženja, 83-letni Anglež John Dziran, je padel pred kratkem po stopnicah hotela v Nizzi tako nesrečno, da je umrl na posledicah. Obče znano je bilo, da je bil Dziran večkratni milijonar. Po njegovi smrti pa niso zadeli niti na najmanjšo denarno zapuščino. Ponesrečeni je bil čudak. Njegovo življenje je bilo skriv-

Potresna razdejanja na otoku Nova Zelandija. Slika nam kaže po potresu povzročene udrtine na cestah, v katerih so izginila v trenutkih potresa razna vozila.

nostno in nobenemu človeku ni zaupal glede izvora milijonskega bogastva. Celih 30 let je stanoval v Nizzi. Izogibal se je ljudi, kolikor je le mogel, ker se je bal, da bi ga kedo ne napadel in ropal. Skrivnostni izgin njegovega premoženja je dokaz, da je imel mož prav. Edina milijonarjeva strast je bilo igranje žoge ali takozvana tenis-igra.

Sovjetski teden. V zvezi s pobijanjem verskih predsodkov in znižanjem števila delavnikov je nadomestila ruska sovjetska vlada dosedanji sedemdnevni teden s »pjetidnevko«. V zvezi s to spremembo objavlja moskovski dnevnik »Bednota«: »Z novim letom bo izhajal tudi naš list na temelju petdnevnega dela, torej štirikrat vsakih 5 dni. Opozarjamo naročnike, da ne bo list rzhajal dne 1., 6., 11., 21. in 26. vsakega meseca.« Torej namesto dosedanjih 4, bodo imeli v uredništvu vsak mesec po 6 nedelj.

Prebivalci duplin. Znana angleška raziskovalka Miss Cokley-Batt in raziskovalec dr. Irwin Baird boste v kratkem nastopila ekspedicijsko potovanje v gorovje Himalaya v osrednji Aziji. Ne gre jima za to, da bi izvršila kakšno velika turistična junaštva, pač pa bi rada preiskala malo znane preddele severno od Darjeelinga, kjer prebiva tajinstveno pleme jamskega človeka, o katerem ne ve znanost skoro nič. Prebivalci, ki živijo tam v okolici, pravijo, da dožive ti ljudje, ki prebivajo po raznih duplinah in votlinah, silno visoko starost, ki znaša pri mnogih 130 do 140 let. Miss Cokley-Batt bo poskusila doznati, kje je vzrok, da je to pleme tako zdravo in močno.

Skop Škot dolži sv. Miklavža. Škotje so razupiti, da so silno skopi in o njihovi skoposti kroži po svetu nebroj morebiti resničnih, še več pa boljše ali slabše izmišljenih pripovedk.

Na Božič so objavili angleški listi sledečo zgodnico o Škotu, ki je imel 5 otrok, pa se mu je zdelo škoda vsakega vinarja, ki bi ga moral izdati, da napraví otrokom vsaj skromno veselje.

Otroci so sedeli okoli mize, polni upov in sladkega pričakovanja, kaj jim bo prinesel Miklavž. Ta je moral priti vsak trenutek. Ko je pa pričakovanje otrok priklopelo do vrhunca in so bili že vsi nestrpni do obupa, je odšel oče na vrt, baje gledat, če Miklavž že prihaja. Trenotek po očetovem odhodu pa so otroci slišali strel, takoj nato pa je planil v sobo oče z besedami:

»Otroci, nikar se ne ustrašite in ne jokajte — Miklavž se je ravnokar ustrelil!«

Ustrelil je seveda oče s svojim revolverjem, kar je seveda bilo bolj po ceni kakor kupiti darove za otroke.

Priprave za uničevanje muh. Praški patentni urad je podelil dovoljenje za duhovit izum, ki postavlja na glavo vse dosedanje načine pobijanj muh. Aparat ima obliko tenke in okrogle bakrene ploščice. Ovita je z električno žico in se namaže s katerokoli sladko tekočino: z razredčenim medom, sladkorno vodo itd. Ta plošča se lahko priklopi na vsako električno stikalo kakor navadna ručka. Čim se vsedejo muhe na ploščo, da bi srkale sladkarijo, jih pokonča tok. Aparat je tako preprost, da bo stal zelo malo. Velika tvrdka, ki je odkupila dovoljenje za »električni stol za muhe«, bo pomladi poplavila ž njim ves svet.

Kako je dokazal, da ni bil pijan. — Neki Franklin Banker, bivši armadni častnik, je bil v Londonu aretiran od policije pod obdolžitvijo, da je v pijanem stanju vozil avtomobil. Ko pa je sodišče zvedelo, da je obdolženi deklariral na policijski postaji neki odstavek iz starogrške pesmi, ga je oprostilo, češ, da je to zadosten dokaz, da je bil trezen, ako je mogel toliko obračati jezik, da je govoril grško.

Hrošči in kovine. Že dolgo vemo, da hrošči lahko poškodujejo razne kovine in znano je, da so neke vrste ose bile vzrok preloma cevi. Da pa se tudi hrošči lahko prežro skozi kovine, na to so pa prišle šele nedavno v znanstvenem

zavodu za preiskovanje kovin v Berlinu. Na svinčeni vodovodni cevi v neki berlinski kleti, kjer je viselo tudi prekajeno meso, so namreč naleteli na čudne luknjice in profesorja Bauer in Vollenbruck sta začela tiste luknjice preiskovati. Delavci so našli v izofirni plasti iz klobučevine majhne, črne hrošče, ki pripadajo vrsti »dermestes«, ka mor spada tudi znani »špehar«. S poskusi v laboratoriju so dognali, da ti hrošči res razjedajo kovino. Dali namreč so po enega hrošča v cevke, ki so jih nadelali s svincem. Hrošči so se kmalu spravili nad svinec in v 4 urah je bil pokrovček preluknjan. Nadaljni poskusi so dokazali še to, da prežro ti hrošči lahko tudi cinaste plošče, toda za prevrtanje cinastih plošč so rabili 38 ur. Ti poskusi pojasnjujejo dovolj vzroke raznih prelomov cevi, zlasti še svinčenih.

Sanatorij v Mariboru, Gosposka ulica 49, telefon št. 2358. Lastnik in vodja: primarij dr. Černič, specialista za kirurgijo. Sanatorij je najmodernejše urejen za operacije in operiranje z zdravilnimi aparati: **višinskim solncem** za obsevanje ran, kostnih in sklepnih vnetij; **tonizatorjem** za elektriziranje po poškodbah in ohlapelosti čreves; **diatermijo** za električno pregrevanje in električno izžiganje; **žarnico »hala«** za revmatično in druga boleča vnetja; **»enteroclanerjem«** za notranje črevesne kopeli pri zapeki, napihovanju in za splošni telesni podvig. Dnevna oskrba v I. razredu 120 Din, II. razred 80 Din, III. razred 60 Din. 83

Čitajte oglas: »Velika razprodaja v Oplotnici.«

Smehljaj otroka je izraz zadovoljnosti. Zadovoljen pa je otrok le, če čuti, da je čist. To lahko dosežete brez truda in velikih stroškov, ako uporabljate Zlatorog milo!

Domači živinozdravnik. V našem članku v prejšnji številki smo že pisali o ti novi knjigi, ki je do zdaj najbolj obsežna in tudi najboljša svetovalka našemu kmetu in smo jo tudi priporočili. Ker nam založba sporoča, da bodo imeli ugodnosti prodaje na obroke le tisti naročniki, ki se poslužujejo naročilnice, tiskane v njenem oglasu na zadnji strani t. l. opozarjamo na to naše bralce.

Opozarjamo na današnji oglaš staroznane tvrdke M. Berdaja, Maribor, Trg svobode.

Dobra misel se vedno dobro plača! To posebno sedaj, v teh časih, ko kmet in delavec nimata denarja, da si oskrbita vsaj najpotrebnejše za poletje. Na dobro misel je prišel Trgovski dom Stermecki v Celju. Za praznike se bodo prodajale velike množine blaga za obleke, čevljev in perila ter drugih potrebščin po jako zmernih cenah. Kdor si je blago ogledal, ta mora priznati, da je blago res dobro in poceni. 496

»Flugs«-kosa, škropilnice za sadno drevje in vinograde, »Rekord« lepljive drevesne pasove dobite pri glavni zalogi I Videmšek, Maribor, Koroščeva 38. 320

Zopet došlo novo blago po nepričakovano nizkih cenah. Oglejte si pred nakupom v **Trplnovem Bazarju, Maribor, Vetrinjska 15.** 376

Kupujte vse oblatilno blago in vse Vaše potrebščine le v trgovinah **F. Senčar, Mala Nedelja in Ljutomer**, kjer dobite vse po novih in najnižjih cenah. Prepričajte se! 498

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Sv. Križ pri Ljutomeru: Dopis preoster in zato neobjavljiv. Upravičene pritožbe prijavi- te pristojni oblasti. — **Spuhlja:** Dvakrat ne moremo o isti stvari poročati. Nam nedostaje prostora.

List bomo ustavili

vsem onim naročnikom, ki do Velike noči ne bodo plačali vsaj delno naročnino za tekoče leto. To velja za tiste, ki so prosili za potrpljenje do Velike noči in za tiste, ki jim naročnina sedaj poteče. Naročajte »Slovenski Gospodar« celoletno za 32 D, ker imate svojo stanovanjsko hišo, kamor »Slovenski Gospodar« prihaja, zavarevano za Din 1900. Ako nimate položnice, jo dobite na vsaki pošti, napišite nanjo čekovno številko 10.603.

Vinarska in sadjarska šola v Mariboru. — Ravnatelj Josip Priol je s sodelovanjem učiteljskega zbora priredil »Izvestje« za šolsko leto 1929—30 in gospodarsko leto 1930. Banska uprava dravske banovine je prevzela to šolo, kjer namen je izobraziti kmečke mladeniče v vseh panogah kmetijstva, osebno pa v sadjarstvu, vinarstvu in kletarstvu, od nekdanje oblastne uprave mariborske oblasti dne 15. novembra 1929. Koncem šolskega leta 1929—30 je bilo v 2. letniku 25 učencev, v 1. pa 33. Vsi gojenci so doma iz dravske banovine, 39 jih je uživalo banovinska prosta mesta, 18 je bilo plačujočih. Izvzemši 1 so starši vseh učencev po poklicu kmetovalci. Zanimivo je poročilo o gospodarstvu v letu 1930, in sicer o sadjarstvu in uporabi sadja, o vinarstvu in kletarstvu, o poljedelstvu s travništvom ter gozdarstvom, o živinoreji, vrtnarstvu in čebelarstvu. »Izvestje« je jasen in javen dokaz o delovanju te velevažne šole in njenem napredovanju pod večjim in vestnim vodstvom sedanjega gospoda ravnatelja Priola.

Vrtnarski in sadjarski tečaj bo dne 30. in dne 31. t. m. v vrtnarskem podjetju I. Jemca v Mariboru v Prešernovi ulici. Vijudno vabljeni! Tečaj se vrši v okvirju mariborskega Sadjarskega in vrtnarskega društva.

Dvodnevni praktični tečaj za vzgojo zelenjave in cvetlic priredi Sadjarska in vrtnarska podružnica za Maribor in okoliš. Tečaj se bo vršil 23. in 24. marca t. l. v vrtnarskem podjetju Ivan Jemec v Mariboru, Prešernova ulica 16 in bo trajal vsaki dan od 14. do 18. ure. Vabljeni so člani in nečlani k čim večji udeležbi. V slučaju slabega vremena se vrši tečaj 30. in 31. marca.

Licencovanje bikov za slovenjgraški srez se bo vršilo za leto 1931., po naslednjem redu: V pondeljek, dne 23. marca ob 9. uri dopoldne na sejmišču v Št. Ilju pod Turjakom za občine Št. Ilj, Mislinje, Št. Vid nad Valdekom, Kozjak in Spodnji Dolič. Za vse ostale občine slovenjgraškega sodnega okraja pa isti dan ob 15. uri popoldne na sejmišču v Slovenjgradcu. Za sodni okraj Šoštanj pa se bo licencovanje bikov vršilo v torek 24. marca ob 10. uri dopoldne na sejmišču v Šoštanju. — Razen bikov v starosti nad 15 mesecev se priporoča prignati k licencovanju bikov tudi mlade bikce v starosti od

6. mesecev naprej. V srezu je namreč mnogo zanimancev za mlade lepe bikce, kakor je na drugi strani nekaj rejcev, ki bi radi prodali svoje živali. Ob priliki licencovanja se torej nudi interesentom prilika, da si posebno v Slovenjgradcu 23. t. m. izberejo lepo plemensko blago.

Ljutomerska podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva vabi na sadjarski sestanek s predavanjem našega znanega sadjarskega »nostola g. Levstika iz Celja. Tečaj se vrši na Marijin praznik dne 25. t. m. ob pol 9. uri dopoldne v 6. razredu osnovne deške šole. Potrudite se vsi člani v šolo ter privedite s seboj še druge posestnike-sadjarje, da slišite dobre nauke našega strokovnjaka.

Dragučova. Tukajšnji sadjerejci dnevno pre gledujejo grozno škodo, katero povzroča največji sadni škodljivec: zajec. Človeka posillijo solze, če gleda vsajena drevesca, ki jih kar v eni noči uniči zajec. V lovski sezoni ni bilo pri nas niti enega večjega pogona na zajce. Zato so se tudi tako zaplodili, da hodijo že kar na dvorišče. Nič ne pomaga dreves mazati in ne ovijati. Kdo ho cenil, kdo ho poplačal sadjerejcem škodo, ki jo je napravila zajčja zalega v naših sadonosnikih?! Ta škoda znaša več tisočakov. Merodajne oblasti prosimo, da se lovski zakon spremeni tako, da bo kmet bolj zaščiten. Gotovo bo več krajev, ki so zajčje dobrote deležni, potrkajte vsi na srca merodajnih oblasti, ki imajo smisel za sadjerejo, da se v zadevi zajčje zalege nekaj že davno potrebnega ukrene. Kdor želi v naši občini po zajcih napravljeno škodo videti, naj si pride pogledat. Če ima smisel za sadjerejo, dobi solzne oči.

Mestna hranilnica mariborska je imela v petek dne 13. marca svoj občni zbor. Iz poročila ravnateljstva posnamemo, da se je zavod kljub veliki krizi lepo razvijal in je v vseh 69 letih svojega obstoja v letu 1930 najboljše odrezal, kar je zasluga neumorno delavnega ravnateljstva. Koncem leta 1930 je zavod imel vlog 131 milijonov Din in so se vloge dvignile v preteklem letu za dobrih 15 milijonov Din. Vloge se obrestujejo po 5 in 6½%, posojila se pa dajejo po 8%, deloma po 8½% in po 10%. Je zasluga Mestne hranilnice, da se je v Mariboru z novim letom znižala obrestna mera od posojil za 1 do 2%. Ravnateljstvo je dalo zavod prostovoljno natančno revidirati in je revizija dognala, da je zavod v najboljšem redu, da ravnateljstvo dela zvesto in natančno po pravilih, da dela nesebično in nepristransko, zato pa zavod uživa popolno zaupanje mesta in okolice.

Deske, štuko, štalsine, late, lepe krajnike in vinogradno kolje prodaja Gnilšek, Maribor, Razlagova ulica 25.

*

Vprašanja in odgovori.

P. C. v D.

Kako naj zatiram škodljivce na renkloti?

Odgovor:

Plodove Vaše »renklote« napadajo in uničujejo ličinke češpljeve grizlice (Hopllocampa fulvicornis). Osam podobna majhna živalica polaga svoja jajčeca v cvetno popje. Iz teh jajčec se izležejo ličinke in se nato zarijejo v

zavodu za preiskovanje kovin v Berlinu. Na svinčeni vodovodni cevi v neki berlinski kleti, kjer je viselo tudi prekajeno meso, so namreč našli na čudne luknjice in profesorja Bauer in Vollenbruck sta začela tiste luknjice preiskovati. Delavci so našli v izofirni plasti iz klobučevine majhne, črne hrošče, ki pripadajo vrsti »dermestes«, ka mor spada tudi znani »špehar«. S poskusi v laboratoriju so dognali, da ti hrošči res razjedajo kovino. Dali namreč so po enega hrošča v cevke, ki so jih nadelali s svincem. Hrošči so se kmalu spravili nad svinec in v 4 urah je bil pokrovček preluknjan. Nadaljni poskusi so dokazali še to, da prežro ti hrošči lahko tudi cinaste plošče, toda za prevrtanje cinastih plošč so rabili 38 ur. Ti poskusi pojasnjujejo dovolj vzroke raznih prelomov cevi, zlasti še svinčenih.

Sanatorij v Mariboru, Gosposka ulica 49, telefon št. 2358. Lastnik in vodja: primarij dr. Černič, specialista za kirurgijo. Sanatorij je najmodernejši urejen za operacije in operiranje z zdravilnimi aparati: **višinskim solncem** za obsevanje ran, kostnih in sklepnih vnetij; **tonizatorjem** za elektriziranje po poškodbah in ohlapelosti čreves; **diatermijo** za električno pregrevanje in električno izžiganje; **žarnico »hala«** za revmatično in druga boleča vnetja; **»enteroclanerjem«** za notranje črevesne kopeli pri zapeki, napihovanju in za splošni telesni podvig. Dnevna oskrba v I. razredu 120 Din, II. razred 80 Din, III. razred 60 Din. 83

Čitajte oglas: »Velika razprodaja v Oplotnici.«

Smehljaj otroka je izraz zadovoljnosti. Zadovoljen pa je otrok le, če čuti, da je čist. To lahko dosežete brez truda in velikih stroškov, ako uporabljate Zlatorog milo!

Domači živinozdravnik. V našem članku v prejšnji številki smo že pisali o ti novi knjigi, ki je do zdaj najbolj obsežna in tudi najboljše svetovalka našemu kmetu in smo jo tudi priporočili. Ker nam založba sporoča, da bodo imeli ugodnosti prodaje na obroke le tisti naročniki, ki se poslužujejo naročilnice, tiskane v njenem oglasu na zadnji strani t. l. opozarjamo na to naše bralce.

Opozarjamo na današnji oglaš staroznane tvrdke M. Berdaja, Maribor, Trg svobode.

Dobra misel se vedno dobro plača! To posebno sedaj, v teh časih, ko kmet in delavec nimata denarja, da si oskrbita vsaj najpotrebnejše za poletje. Na dobro misel je prišel Trgovski dom Stermecki v Celju. Za praznike se bodo prodajale velike množine blaga za obleke, čevljev in perila ter drugih potrebščin po jako zmernih cenah. Kdor si je blago ogledal, ta mora priznati, da je blago res dobro in poceni. 496

»Flugs«-kosa, škropilnice za sadno drevje in vinograde, »Rekord« lepljive drevesne pasove dobite pri glavni zalogi I Videmšek, Maribor, Koroščeva 38. 320

Zopet došlo novo blago po nepričakovano nizkih cenah. Oglejte si pred nakupom v **Trplnovem Bazarju, Maribor, Vetrinjska 15.** 376

Kupujte vse oblatilno blago in vse Vaše potrebščine le v trgovinah **F. Senčar, Mala Nedelja in Ljutomer**, kjer dobite vse po novih in najnižjih cenah. Prepričajte se! 498

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Sv. Križ pri Ljutomeru: Dopis preoster in zato neobjavljiv. Upravičene pritožbe prijavi- te pristojni oblasti. — **Spuhlja:** Dvakrat ne moremo o isti stvari poročati. Nam nedostaje prostora.

List bomo ustavili

vsem onim naročnikom, ki do Velike noči ne bodo plačali vsaj delno naročnino za tekoče leto. To velja za tiste, ki so prosili za potrpljenje do Velike noči in za tiste, ki jim naročnina sedaj poteče. Naročajte »Slovenski Gospodar« celoletno za 32 D, ker imate svojo stanovanjsko hišo, kamor »Slovenski Gospodar« prihaja, zavarevano za Din 1900. Ako nimate položnice, jo dobite na vsaki pošti, napišite nanjo čekovno številko 10.603.

Vinarska in sadjarska šola v Mariboru. — Ravnatelj Josip Priol je s sodelovanjem učiteljskega zbora priredil »Izvestje« za šolsko leto 1929—30 in gospodarsko leto 1930. Banska uprava dravske banovine je prevzela to šolo, kjer namen je izobraziti kmečke mladeniče v vseh panogah kmetijstva, osebno pa v sadjarstvu, vinarstvu in kletarstvu, od nekdanje oblastne uprave mariborske oblasti dne 15. novembra 1929. Koncem šolskega leta 1929—30 je bilo v 2. letniku 25 učencev, v 1. pa 33. Vsi gojenci so doma iz dravske banovine, 39 jih je uživalo banovinska prosta mesta, 18 je bilo plačujočih. Izvzemši 1 so starši vseh učencev po poklicu kmetovalci. Zanimivo je poročilo o gospodarstvu v letu 1930, in sicer o sadjarstvu in uporabi sadja, o vinarstvu in kletarstvu, o poljedelstvu s travništvom ter gozdarstvom, o živinoreji, vrtnarstvu in čebelarstvu. »Izvestje« je jasen in javen dokaz o delovanju te velevažne šole in njenem napredovanju pod večjim in vestnim vodstvom sedanjega gospoda ravnatelja Priola.

Vrtnarski in sadjarski tečaj bo dne 30. in dne 31. t. m. v vrtnarskem podjetju I. Jemca v Mariboru v Prešernovi ulici. Vijudno vabljeni! Tečaj se vrši v okvirju mariborskega Sadjarskega in vrtnarskega društva.

Dvodnevni praktični tečaj za vzgojo zelenjave in cvetlic priredi Sadjarska in vrtnarska podružnica za Maribor in okoliš. Tečaj se bo vršil 23. in 24. marca t. l. v vrtnarskem podjetju Ivan Jemec v Mariboru, Prešernova ulica 16 in bo trajal vsaki dan od 14. do 18. ure. Vabljeni so člani in nečlani k čim večji udeležbi. V slučaju slabega vremena se vrši tečaj 30. in 31. marca.

Licencovanje bikov za slovenjgraški srez se bo vršilo za leto 1931., po naslednjem redu: V pondeljek, dne 23. marca ob 9. uri dopoldne na sejmišču v St. Ilju pod Turjakom za občine St. Ilj, Mislinje, St. Vid nad Valdekom, Kozjak in Spodnji Dolič. Za vse ostale občine slovenjgraškega sodnega okraja pa isti dan ob 15. uri popoldne na sejmišču v Slovenjgradcu. Za sodni okraj Šoštanj pa se bo licencovanje bikov vršilo v torek 24. marca ob 10. uri dopoldne na sejmišču v Šoštanju. — Razen bikov v starosti nad 15 mesecev se priporoča prignati k licencovanju bikov tudi mlade bikce v starosti od

6. mesecev naprej. V srezu je namreč mnogo zanimancev za mlade lepe bikce, kakor je na drugi strani nekaj rejcev, ki bi radi prodali svoje živali. Ob priliki licencovanja se torej nudi interesentom prilika, da si posebno v Slovenjgradcu 23. t. m. izberejo lepo plemensko blago.

Ljutomerska podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva vabi na sadjarski sestanek s predavanjem našega znanega sadjarskega »nostola g. Levstika iz Celja. Tečaj se vrši na Marijin praznik dne 25. t. m. ob pol 9. uri dopoldne v 6. razredu osnovne deške šole. Potrudite se vsi člani v šolo ter privedite s seboj še druge posestnike-sadjarje, da slišite dobre nauke našega strokovnjaka.

Dragučova. Tukajšnji sadjerejci dnevno pre gledujejo grozno škodo, katero povzroča največji sadni škodljivec: zajec. Človeka posillijo solze, če gleda vsajena drevesca, ki jih kar v eni noči uniči zajec. V lovski sezoni ni bilo pri nas niti enega večjega pogona na zajce. Zato so se tudi tako zaplodili, da hodijo že kar na dvorišče. Nič ne pomaga dreves mazati in ne ovijati. Kdo ho cenil, kdo ho poplačal sadjerejcem škodo, ki jo je napravila zajčja zalega v naših sadonosnikih?! Ta škoda znaša več tisočakov. Merodajne oblasti prosimo, da se lovski zakon spremeni tako, da bo kmet bolj zaščiten. Gotovo bo več krajev, ki so zajčje dobrote deležni, potrkajte vsi na srca merodajnih oblasti, ki imajo smisel za sadjerejo, da se v zadevi zajčje zalege nekaj že davno potrebnega ukrene. Kdor želi v naši občin po zajcih napravljeno škodo videti, naj si pride pogledat. Če ima smisel za sadjerejo, dobi solzne oči.

Mestna hranilnica mariborska je imela v petek dne 13. marca svoj občni zbor. Iz poročila ravnateljstva posnamemo, da se je zavod kljub veliki krizi lepo razvijal in je v vseh 69 letih svojega obstoja v letu 1930 najboljše odrezal, kar je zasluga neumorno delavnega ravnateljstva. Koncem leta 1930 je zavod imel vlog 131 milijonov Din in so se vloge dvignile v preteklem letu za dobrih 15 milijonov Din. Vloge se obrestujejo po 5 in 6½%, posojila se pa dajejo po 8%, deloma po 8½% in po 10%. Je zasluga Mestne hranilnice, da se je v Mariboru z novim letom znižala obrestna mera od posojil za 1 do 2%. Ravnateljstvo je dalo zavod prostovoljno natančno revidirati in je revizija dognala, da je zavod v najboljšem redu, da ravnateljstvo dela zvesto in natančno po pravilih, da dela nesebično in nepristransko, zato pa zavod uživa popolno zaupanje mesta in okolice.

Deske, štuko, štalsine, late, lepe krajnike in vinogradno kolje prodaja Gnilšek, Maribor, Razlagova ulica 25.

*

Vprašanja in odgovori.

P. C. v D.

Kako naj zatiram škodljivce na renkloti?

Odgovor:

Plodove Vaše »renklote« napadajo in uničujejo ličinke češpljeve grizlice (Hopllocampa fulvicornis). Osam podobna majhna živalica polaga svoja jajčeca v cvetno popje. Iz teh jajčec se izležejo ličinke in se nato zarijejo v

plodove, ki so med tem časom že iz cvetja nastali. Ena ličinka uniči po več plodov. Ob luknjicah napadenih plodov se najde nekoliko ličinkinega blata in strjeni gumi slična kapljica soka. Napadeni plodovi v juniju odpadajo, nakar se ličinke pod drevjem v zemljo zarijejo, se tam zapredujejo in prezimijo. — Zatira in uničuje se tega škodljivca na razne načine. Dobro učinkuje, ako v jeseni zemljo pod drevjem dobro poapnimo in jo na to globoko prelopatimo. Spomladi takoj po cvetju se priporoča škropljenje drevja z 1% tobačnim izvlečkom in mazavnim milom ali pa z Urania-zelenilom. Čez kakih 10 dni se naj to škropljenje ponovi. 1% škropivo tobačnega izvlečka se napravi tako, da na 100 litrov vode najprej raztopimo 1 do 1½ kg mazavnega mila in nato med neprestanim mešanjem še dolijemo 1 kg tobačnega izvlečka. Škropivo Urania-zelenila se pripravi pa takole: odtehta se 120 gramov Urania-zelenila in 1 kg svežega apna. Nato se oboje zmeša in z dodatkom nekoliko vode dobi kašnato zmes. Tej zmesi se po malem priliva 90 do 100 litrov vode in — škropivo je gotovo. Pred vsakokratnim polnjenjem škropilnice je potreba tako tekočino tobačnega izvlečka kot Urania-zelenila dobro premešati. Pri škropljenju je paziti, da plodove dobro poprskamo in tako njih uničevanje preprečimo. Omeniti še je, da se od grizlice napadene plodove mora ostresti in takoj sežgati.

*

KRANJE.

Rad velike porabe delov: obleke na kmetih je potrebno, da se vsaka žena in delo narabi, kako se krpa obleka, perilo in nogavice. Ako se temu delu posveča dovolj pažnje, se prihrani mnogo denarja, ki bi se sicer moral izdati za nabavo novih oblačil.

Krpe na obleki in perilu niso nikaka sramota. Nasprotno pričajo o dobri gospodinjji, ki ima čut in red za skrbi, da ne pojde ničesar v Lvar, ker se ne preprečljive poškodbe ob pravem času popravijo. Vsi vemo da nobena zemljiska reč ni večna in da se vsaka še tako močna tkanina tekom časa obrabi ali raztrga. Posebno radi prikukajo na svetlo komolci in kolena. Hlačke fantičev s pa na zadnji plati kaj rade votle.

Krpanje ni za odlašati. Čim dalje še tako delo odriva, tem sitnejša je in škoda veliko večja.

Krpa naj bo iz istega blaga kakor je obleka. Če pri nakupu blaga je treba misliti na krpanje in kupiti kakšno ped blaga več. To ni izmetavanje denarja, kakor bi marsikdo mislil, ampak štedenje. Zakaj neki? Če ima za krpanje enako blago in tega lepo vstavim, se krpa itni osti ne pozna. Obleka ostane čeprav je zakrpana še vedno lepa in uporabljiva za boljša dela. Če ni enakega blaga, se vzame blago vsaj iste barve. Rožnato ali vzorčnato blago se vstavi vedno po vzorcu, torej tako, da teko črte v isti smeri.

Majhne luknje in razpoke, posebno na boljšem blagu se ne krpajo, ampak

mašijo z enakobarvnimi bombažnimi ali najbolje z izpuljenimi nitkami istega blaga.

Scefrane hlačnic obšijemo ali obrobimo z ozkim trakom istega blaga.

Ni lepo, če se krpa našije na zunanji strani. Bolje jo je podložiti, in sicer sledeče: Nekaj večji kos blaga kakor je poškodovani del položimo in uravnamo na levi strani tako, da se ujema morebitni vzorec. Krpo pritrdimo najprej z iglicami, nato pa z velikimi vbodi, da se ne more premakniti. Rob podvijemo in pošijemo z enakobarvnim sukancem z gostimi malimi vbodi, ki pa na pravi strani niso mnogo vidni. S škarjami izrežemo vso stáro in lozno blago za dober prst široko od šiva, podvijemo in prišijemo z gostimi malimi vbodi. Konečno zlikamo na levi strani.

Po vsakem perilu je pregledati kos za kosom, če kaj je potrebno popravila in če ne manjkajo gumbi. Jako slab utis napravi človek, ki je vsled manjkajočih gumbov všit v svojo srajco ali prebadanje blaga z zaponko ga le uničuje. Kjer je gumb preboden za zapevanje, tam ne sme manjkati. Šivanje gumbov je delo žensk in se je treba naučiti to delo tako, da niso moški primorani uporabljati svojo pri vojakih pridobljeno izurjenost. Razumljivo, da jih spravi tako delo v slabo voljo. Za otroke tudi ni dober vzgled in vse prej kakor navajanje k redoljubnosti.

Dokaj krpanja zahtevajo nogavice. Večinoma se prikažeta najprej peta in palec, pri potnih nogah se prelukna celo stopalo. Vsako najmanjso luknico je treba nemudoma zakrpati z nitko iste barve in kakovosti, torej volnene nogavice z volneno, bombažne z bombažno nitko. Prepotene nogavice je dnevno zamenjati in oprati, ker jedki pot razjeda pletenino bolj kakor se obrabi. Doma pletene nogavice se vedno izplača podplesti.

Gospodinjska opravila v mesecu marcu.

Vsa dela, ki so nam ostala iz prejšnjega meseca nadaljujemo in izvršimo. V solnčnih zavarovanih legah sejemo zelje, kolerabice, ohrovti za gojitev sadik, repo in sadimo rani krompir. V lončke ali zabojček sejemo paradižnike.

Vrtno jagode presadimo, v kolikor tega še nismo storili v jeseni.

Izvaljena piščeta varujemo pred mokroto in mrazom. Kokoši najdejo na polju za plugom obilo črvov, ličink i. dr. Preobilna taka hrana je pa mnogokratv zrok, da kokoši izlivajo jajca. Pazimo torej.

Sedaj je tudi čas za belenje platna. Razprostremo mokrega na solnčni trati ter ga vselej, ko se posuši, škropimo do dobrega z vodo. Tudi vinske in sadne madeže obledi pomladansko solnce.

Mešana juha I.

Očisti in razreži na male za šibico debele rezance: eno za prst debelo korenino peteršilja, eno srednje debelo zeleno, en srednji koren in polovico poreja ter kuhaj v dveh litrih vode

pol ure. Dodaj šest srednjevelikih na male kocke zrezanih krompirjev, en lorbejev list, polovico potrebne soli ter kuhaj, da postane vse lepo mehko. Zmečkaj z ostalo soljo tri olupljene česnovne štroke in sesekljaj prav drobno nekaj zelenega peteršiljčka. Dve žlici belih krušnih drobtin pusti zarumeneti na eni žlici masti, dodaj česenj in peteršiljček, da vse skupaj samo en hip začvrči, nato pa zabali s tem juho.

Mešana juha II.

Zreži na drobne rezance po eno zeleno, peteršilj, koren, pore in pol glavičice ohrovt, dva do tri krompirje pa na male kocke. Prepraži vse to na masti, dodaj 2—3 pesti opranega riža, praži še par minut, prilij 2 litra vode, soli in skuhaj mehko.

Drugi gospodinjski tečaj pri Sv. Juriju ob Ščavnici. V pondeljek smo zaključili I. gospodinjski tečaj z uspehom, kakor ste ga videli na razstavi. — Takoj nato se pa začne II. gospodinjski tečaj v istih prostorih in pod istimi pogoji, t. j. 10 Din na teden in živila. Trajal bo zopet tri mesece. Ker so se iz domače župnije že prijavila dekleta, ki se mislijo tega tečaja udeležiti, in je še nekaj prostora, pozivamo dekleta iz bližnjih krajev sosednjih župnij, naj se nemudoma priglasijo v kaplaniji, ali pa v gospodinjski šoli sami pri g. Dermoti. Očetje in matere, privoščite svojim hčer kam malce gospodinjske izobrazbe, saj so ja zelo potrebne, četudi se vam zdi, da ne! Najbolj potreben izobrazbe je ravno tisti, ki si domišljuje, da mu je ni treba!

*

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto dne 14. marca so pripeljali špeharji na 90 vozeh 275 zaklanih svinj, kmetje 6 voz sena, 3 otave in 4 slame. Svinjsko meso je bilo po 10 do 25 Din, slanina 13 do 17, seno 80 do 100 D, otava 95, slama 60 do 65, krompir 0.75 do 1.50, čebula 2.50 do 3, zelje 3 do 4. Pšenica 2, ječmen 2.50, oves 1.25, koruza 1.50, ajda 1.25, ajdovo pšeno 4.50, proso 1.75, fižol 2.50 do 3 Din. Kokoš 30 do 45, piščanci 40 do 75, raca 30 do 40, gos 60 do 80, puran 70 do 90 Din. Česen 18 do 20, jabolka 6 do 10, suhe slive 10 do 12 Din. Mleko 2, smetana 12, surovo maslo 32 do 40, jajca 0.75 do 1, med 12 do 14 Din.

Mariborski svinjski sejem dne 13. III. 1931. Na svinjski sejem je bilo pripeljanih 61 svinj, cene so bile sledeče: Mladi prašiči 7 do 9 tednov stari 165 do 250 Din, 3 do 4 mesece stari 280 do 350 Din, 5 do 7 mesecev 400 do 500 Din, 8 do 10 mesecev 550 do 600 Din, 1 leto 900 do 1100 Din, 1 kg žive teže 8 do 9 Din, 1 kg mrtve teže 10 do 12 Din. Prodanih je bilo 25 svinj.

Mariborski živinski sejem dne 18. 3. 1931. Prignanih je bilo 15 konj, 16 bikov, 345 volov, 374 krav in 13 telet. Skupaj 763 glav živine. Povprečne cene za različne vrste živine so bile: debeli voli 1 kg žive teže 7.50 do 8.50 Din, poldebeli voli 6.50 do 7 Din, plemenski voli 4.50 do 5.50 Din, bikl za klanje 6 do 7 Din, klavnne krave debele 5.50 do 6.50 Din, plemenske krave 4 do 5 Din, krave klobasarice 2 do 2.75 Din, mlada živina 5 do 7 Din, teleta 8 do 9 D. Prodanih je bilo 280 komadov, od teh za izvoz v Italijo 14, v Avstrijo 23 komadov.

Mesne cene v Mariboru. Volovaško meso I. vrste 18 do 20 Din, II. vrste 14 do 16 Din, meso od bikov, krav in telet 10 do 12 Din, telečje